GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Joi'a si Dumineca, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe $^1/_2$ 5 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu 24 galbini mon. sunatória.

Anulu XXXVII.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. correspondenti. — Pentru serie 6 cr. Tax'a timbrala a 30 cr. de fiecare publicare.

Nr. 81. **Brasiovu 19/7 Novembre** **1874.**

Contribuiri la fondulu Academiei romane de drepturi.

In un'a din dilele trecute, d. advocatu provinciale in Gheri'a, Augustinu Munteanu, tramete la Associatiunea transilvana unu legatu facutu in favórea fondului Academiei, de fericitulu odinióra Prepositu Capitularu in Gheri'a Macedonu Popu. Acelu legatu constà in un'a actiune dela institutulu de creditu si economii „Albin'a" cu cuponii resp., sunatória despre 100 fl. v. a. solviti.

Ne tienemu deci de o sacra detorintia nationale a ne esprime sentimentele de pietate, devotamentu si veneratiune, catra umbrele nobilelui prepositu repausatu, carele precum in tóta viati'a sa, asia nece in momentele din urma ale vietiei sale celei frumóse si incununate cu multe merite nationali si bisericesci, nu si-a uitatu de institutele nóstre nationali, consecrandu, dupa marginitele sale poteri materiale, frumóse sumusióre spre scopuri de interesu publicu, intre altele, lasandu dupa sene, cá unu monumentu neperitoriu, — dupa cum am aflatu si un'a fondatiune de 3000 fl. r. . . .

Brasiovu 18 Novembre n. 1874.

— Se scie, ca intre Romani'a si Austro-Ungari'a esiste o vechia divergintia, ce s'a escitu si se alimentéza si astadi prin desele conturbari de confinie mai cu sama din partea secuiloru transilvani. Spre a pune odata capetu frecariloru si gravaminelor in acésta privintia, guvernele ambeloru tiere limitrofe s'au invoitu intre sine a esmite o comissiune mixta, care se stabilésca fruntariele, dér' totu-odata aceste guverne au aflatu de bine, cá mai inainte de ce ar' esmite comissiunea mixta, se insarcineze fia-care cate o comissiune separata cu studiarea cestiunii. Asiá se si urmá.

Comissiunea separata austro-ungurésca s'a compusu din unu capitanu si unu locotenentu, ambii din corpulu de geniu, si din unu comissariu civile; toti acestia au petrecutu mai tóta vér'a trecuta in muntii despre partea Romaniei de preste Milvovu, unde au studeatu si lucratu in acésta causa de reguläre a confinieloru. Cá resultatu alu acestoru lucrari avemu se insemnamu, ca chiaru comissiunea austro-maghiara a aflatu si recunoscutu, cumca dela ultim'a regulare a confinieloru incóce, adeca dela 1792, Romanii n'au ocupatu nice o palma de pamentu din Transilvani'a, precandu din contra secuii au calcatu mai preste totu fruntariele romanesci, ba in unele locuri au calcatu pamentu alu Romaniei in intindere de dóue mîluri patrate. In primavér'a viitória se voru incepe studiele, atatu din partea comissiunii separate romanesci, catu si a celei austro-ungaresci, in partea despre Olteni'a, dér' dupa acees se va numí comissiunea mixta, carea va pregatí lucrarea ce se va supune ratificarii ambeloru state. — Suntemu securi, ca in partea despre Olteni'a comissiunile nu voru aflá mari stramutari in lini'a de demarcatiune a vechieloru confinie, pentruca pre acolo din fericire nu se afla nice urma de secuiu.

Cá resultatu alu negotiatiuniloru intre ministrulu de comunicatiune romanu si celu maghiaru se comunica cá faptu complinitu, ca garele frontarie de la junctiunile calloru ferate romane cu celé austro-maghiare in punctele Vercerov'a si Predealu, se voru redicá neaperatu pre territoriulu Romaniei.

Cestiunea administratiunii publice.

In mai multe ronduri amu avutu ocasiune de a vorbí despre cestiunea administratiunei publice in Ungari'a si Transilvani'a, si totu-déun'a amu aretatu nu numai prin teorii abstracte, ci mai multu prin fapte si casuri concrete din viéti'a practica, cumca organismulu administrativu, acestu principalu factoru alu vietiei de statu este nu numai defectuosu, ci elu este chiaru putredu si mai multu unu instrumentu in manile poterii executive pentru venarea interesseloru particulari si de partita, séu pentru maghiarisare, decatu a interesseloru generali. Dér' pentru cá se nu créda cineva, ca observatiunile nóstre in acestu respectu au fostu si suntu numai espressiunea unui semtiu de rancóre si de ura facia de partit'a séu chiaru elementulu domnitoriu, reproducemu aici nisce apreciari referitórie la administratiunea puplica, pre cari le aflamu intr'unu organu, ce sta in connessiuni de incredere cu cercurile mai inalte. Acestu diariu constata reulu, inse planulu si propunerile lui pentru vindecarea acestui reu suntu totu asiá de gresite, precatu de false si nemerite suntu si causele, cari dupa parerea lui, ar' fi produsu si ar' produce reulu.

Diariulu „P. Lloyd," vorbindu in unulu din numerii sei mai recenti despre administratiunea publica, dice intre altele: „Fia-care natiune, care fundéza unu statu, trebue se aiba unu idealu politicu, unu scopu supremu, care da vietiei poporului o directiune uniforma si face, cá tóte poterile se lucre spre unu punctu anumitu si se contribue la producerea resultatului imposantu. Nóue (adeca unguriloru) ne lipsesce acestu idealu politicu, ne lipsesce doctrin'a politica si scopulu supremu, ca-ce altmintrelea n'ar' fi cu potintia, cá viéti'a nóstra politica se fia strabatuta de o disolutiune asiá de sensibila. Este dér' tempulu supremu, cá se ne chiarificamu odata in privinti'a scopului si a interessului supremu, caruia se-i subordinamu tóte celelalte interesse si dorintie; trebue se introducemu odata unu planu in viéti'a nóstra de statu, cá se nu fimu stersi din sirulu natiuniloru conscie de sine si de chiamarea loru si capace de viétia, si cá se nu perimu din caus'a desorganisatiunii, in care orbecamu si notamu de optu ani incóce.

Scopulu supremu, ce trebue se si-lu propuna natiunea ungurésca, este sustienerea sa propia, cá elementu dominatoriu in statu independinte maghiaru. Dér' natiunea maghiara numai asiá se va poté sustiené cá membru independentu in concertulu popóreloru europene, déca i va succede a sustiené acestu statu, a carui sustienere se póte asecurá numai prin intarirea suprematiei elementului maghiaru. Inse acestu elementu trebue se nisuésca a se immulti prin assimilarea sistematica a elementeloru straine, ca-ce numai asiá va poté dá statului timbrulu geniului seu nationalu.

Si pentru realisarea acestui scopu supremu, organismulu administrativu este unulu dintre factorii cei mai poternici . . . Se aruncamu deci o privire obiectiva asupr'a resultateloru administratiunii nóstre de optu ani incóce.

In statulu acest'a nimenea nu este multiumitu cu resultatele administratiunii publice; intréga poporatiunea considera administratiunea nóstra, cá o calamitate nesuportabila. Gravaminele se redica din tóte anghiurile tierrei, si cu dreptu cuventu, pentru ca cu dorere trebue se observamu, ca ordinea, punctualitatea si disciplin'a lipsescu cu totulu, legile nu se esecuta strictu si acuratu, si interesele generali nu afla nice o considerare. Impregiurarea, ca statulu maghiaru n'a fostu pana acum in stare a asecurá ordinea in tiéra cu ajutoriulu organismului administrativu de astadi, ne face a deduce cu securitate, cumca nice organismulu administrativu n'a fostu in stare a redicá poterea si auctoritatea statului. Cu catu mai multe interesse generali se realiséza din partea statului, cu atatu mai mare este si aderinti'a civiloru sei si cu atatu mai mare poterea si védi'a sa . . . Gravaminele, ce se redica contra starii deplorabile a administratiunii nóstre, suntu generali, disordinea si confusiunea, cari violéza millióne de interesse, facu esistinti'a in acestu statu neplacuta si nesuferibila, au provocatu nemultiumire si neincredere asiá de mare, incatu fara esageratiune potemu se afirmamu, cumca auctoritatea acestui statu n'a fostu nici-odata asiá de sguduita, cá acum.

Déca starea administratiunii maghiare este deplorabila, privindu-o numai din punctulu de vedere alu interesseloru civiloru, atunci ea privita din punctulu interesseloru nationali si de statu, este chiaru desperata. Majoritatea barbatiloru nostri se ocupa si se interesséza numai de crise ministeriali, de lupte parlamentari, ér' de cele ce se petrecu in comuna, in scóla, in adunarile bisericesci, in orasiu si comitatu, cei mai multi n'au nice idea. Si cine va contemplá aceste aparitie, va aflá de securu, cumca nu esiste statu in Europ'a, care se nutrésca in sinulu seu atati'a factori inimici esistintiei sale, precum este statulu unguresc. Si acésta impregiurare esercita o impressiune, cá si candu acestu statu ar' vol se se descompuna in atome, neavendu nice o potere regulatória, carea se-lu tiena compactu.

La acestu particularismu, care amenintia cu amortire consciinti'a de statu, se mai adauge si agitatiunea nationale, inimica de mórte a statului, carea nici-odata n'a potutu aretá resultate asiá considerabile, cá acum. Statulu maghiaru — continua „Pester Lloyd" — safere in fia-care di lovirile cele mai rusinatórie. Nu trece o di, cá agitatiunea inimica se nu-i rapésca cate o comunitate, cate o scóla. Cetati intregi, comitate si districte s'au ruptu de catra statulu maghiaru. Ele se mai tienu in forma de noi, inse in fapta au incetatu de a mai fi parti constitutive ale statului maghiaru; si aceste agitatiuni nu mai facu taina din scopurile loru inimice, ci fora frica de pedépsa -si indrépta atacurile loru contra statului maghiaru. Fost'a acestu statu maghiaru de multe ori amenintiatu de inimici esterni periculosi, dér' atati'a inimici interni n'a avutu nici-odata; elu a fostu de multe ori supusu, dupa ce a perdutu luptele pe campulu de resbellu, inse intr'o asemenea situatiune cá astadi nu credemu se se fi aflatu vre-odata. Si acést'a este o situatiune de nepotintia, de tempire, o situatiune lipsita de orce cugetare seriósa, ce nu póte se duca, decatu la decadinti'a nationala, la decadinti'a statului."

In aceste colori depinge „P. Lloyd" administratiunea publica ungurésca si situatiunea interna a maghiariei. Este intru adeveru tristu acestu tablou, si déca pericululu destructiunii totale este aprópe, celu pucinu atata consolatiune le mai remane domniloru unguri, ca nime altulu n'a fostu caus'a acestei destructiuni, decatu numai singuri dinsii, cari in viéti'a loru n'au avutu altu idealu si altu scopu supremu de statu, decatu maghiarisarea, séu

precum dicu si, assimilierea elementeloru straine. Si ce este mai interessantu! Ei recunoscu si -si marturisescu peccatele si slabitiunile, dér' candu e vorb'a de indreptare spre bine, atunci se aventa totu cu mai mare temeritate in reu. Administratiunea publica nu s'a abatutu dela chiamarea sa prin alta-ce, decatu prin tendintiele traditionali de assimiliare, ér' acum candu ar' trebui se-si croiésca o nóua directiune in interessulu si alu statului si alu civiloru sei, acum se propune, cá tendintiele de pana acum se se practice cu mai mare rigore. Cam asiá indrépta Ddieu pre aceia, pre cari voiesce se-i pérda. Ei dér'. déca d-lu Csernatony prefera a se germanisá, decatu a se romanisá, noi inca mai bine voimu se ne facemu orce, decatu se ne maghiarisamu, ca-ce avemu celu pucinu consolatiunea, ca ne-a inghititu unu gigante, ér' nu unu pigmeu. — Ne-ati luatu totu, domniloru, totu pana la camasia, inse ve asecuramu, ca mai departe nu veti poté strabate. Déca in fratietate, in armonia si buna intielegere cu noi nu ve place a trai, pentru ca nu ve place a renuntiá la suprematia si a ve pune pre terrenulu aderaratei libertati si egalei indreptatiri, unde se incapemu si noi cu voi, atunci incetati de a mai vorbí de agitatiuni inimice esistintiei de statu, ca-ce acele suntu in sinulu vostru.

Scandalisare din negligerea limbei nationali romane.

In calatori'a s'a prin Bucovin'a archiducele Rainer binevoi a face lumina la cei din intunerecu. Romanii din Bucovina, unii pré bravi, dér altii inca nu afiara acea pétra a cursgiosei intieleptiuni, catu se-si puna caru 'n petri pentru considerarea si applicarea limbei romane la tóte institutele loru de cultura cá limba de invatiamentu. A trebuitu, cá inaltulu surcelu alu casei imperatesci se le deschida ochii, catu de desiantiatu lucru e pentru unu poporu, candu -si parasesce limb'a. In Sucéva archiducele Rainer intrebá pe corpulu professorale alu gimnasiului romanu din locu, candu ei facuse omagialea salutare: **in care limba invatia studintii romani la gimnasiulu romanu?**

Professorii respunsera, ca adeverulu, ca „germanesce". Inaltulu óspe cu instrainare reflectá: „Acesta este lucru fórte curiosu, fórte curiosu; asiu fi cugetatu, ca la acelu gimnasiu instructiunea se impartetiesce in limb'a romana, fiindca fia-care poporu mai usioru -si castiga scientiele in limb'a sa propria."

Professorii (germani mai toti?) óre ce i voru fi respunsu? Acesta nu ne spune „Albin'a"; dér' romanii potu vedé acum cu totii la lumin'a ce o facú archiducele, ca jugulu celu nesuportabilu alu limbeloru straine dualistice e impusu fora consensulu si vointi'a preanalta pe gutulu poporeloru asservite de dualistii nemti si maghiari. Dér' ei dicu si facu: Nu e nebunu, cine manca 7 pani, ci celu ce le da. Credemu, ca nu vomu mai orbecá in viitoriu, ci ne vomu sustiené si apara tóte suvenirele nationali cu mana tare si cu braciu inaltu int'unu cugetu si o anima cu totii petutindene. Cine -si despretiuesce limb'a, se immormenta de viu.

Cesa ce privesce la inlesnirea culturii si a luminarii poporului, apoi indesiértu vomu misca cerulu si pamentulu, sprijiniti numai de poterile brute, ca-ce pucinii Fabii séu déca vreti si Mihai si Stefani, nu potu asecura durata lunga si neintrerupta vietii de statu a unui poporu necultu, care lesne cade sub greutatea intrigiloru dusmane, ci una cultura emulativa, eredita prin traditiune cá cele mai securu si mai mantuitoriu talismanu alu vietii si eternitatii, si la care ne admonitara strabunii in vorbele: „Tu regere imperio populos romane memento" (adati aminte romane, ca esti menitu a guberna popórele) numai cultur'a latita si intre cele mai de diosu pature ale poporului, numai acésta e fermeculu esirei din tartarulu ignorarii si alu terreirei sclavice si acésta nu se póte sub neci unu cometu castiga altfeliu, decatu prin usiurinti'a limbii materne, de a carei exilare si in gimnasiulu romanu din Sucéva se scandalisá si inaltulu archiduce.

Feréca-ne Ddieu prin creaturele sale, cá din causa impusei necessitati temporali a invetia numai limb'a suprematiciloru, pre care numai geniale o potu supera si si ei in periculu reicrei de catra corpulu natiunei si interessele ei, se nu devenimu ér' cá inainte de 1848 a ne neglege limb'a, cá vechiculu in crescere si cultura, ci se ne fia de-ajunsu suferintiele de seculi, cari ni le au contrasu numai parasirea luminarii poporului intregu prin limb'a s'a in tóte ramurele vietii si ale culturii popóreloru celoru mai inaintate, ca-ce scrisu este, ca lumin'a va predomni totu deuna préste intunerecu, ér' intunerecului e umbr'a mortii! — Blasiulu e Blasiu si elu inca parasise vehicululu limbei romane la cultura. Am invetiatu in latinésc'a, numai in roman'a mai nemica, nece macaru gramatic'a deplina, cum se pótea dér' inaltiá poporulu romanu fora orgoliulu limbei si alu culturei poporului in limb'a sa, decatu prin ajutoriulu unoru genii la tempu, cari apunendu, trebue se apuna si sórtea trasaritiloru! Anatema celoru ce-si neglegu limb'a prin institute, fia ele catu de inalte séu pitice!!! Anatema si celoru, ce nu tienu de basea crescerei: unirea poteriloru la orce progressu si causa comuna!!! — —

Discursulu

deputatului nationalu Alessandru Romanu, rostitu in Camer'a deputatiloru Ungariei, la 3 Nov. in causa'a §-lui 5 din legea electorale.

On. Domni Dep.! Cumca Camer'a magnatiloru, prin modificarea introdusa la § 5 din legea electorale n'a avutu de scopu, decatu restrictiunea dreptului electorale, — acést'a e afara de 'ndoiela si neci c'a surprinsu catu-si de pucinu; dér cu atatu mai multu m'a suprinsu acesa, ca vediui si intre membri Camerei deputatiloru vre-o cati-va, cari se scalara intru aperarea restrictiunei dreptului electorale, pre candu d-loru, in urm'a votului expressu odata de Camera in acesta cestiune, aru ayé adi unu feliu de obligatiune catra acellu votu.

Din celle ce s'au adussu pana acum'a intru sustienerea modificarei magnatiloru si-a opiniunei separate a sect. I. si III. ori cine a potutu se observe, ca nu e vorb'a de neci unu argumentu nou. Totu acelea-si arme suntu cari s'au intrebuintiatu in acesta camera inca la cea dantaiu desbatere a legei electorale. Precumu atunci, asié si adi, argumentulu principalu contr'a acestui § este, ca dreptulu electorale s'ar fi estendiendu pré tare. Acestu argumentu inse fù combatutu de d. ministru de interno cu date suficiente. In intielesulu acestoru date, paragrafulu votatu de camer'a deputatiloru, abié ar inmuiti n-rulu alegatoriloru cu 2% precandu modificarea magnatiloru si opiniunea separata a sect. I si III ar produce unu scadiementu de 8% din numerulu actualu alu alegatoriloru.

Acumu lasu la intieleptiunea Camerei se judece déca pote fi vorb'a de estensiunea pré mare a dreptului electorale, candu din contr'a datele dovedescu ristrictiune de 8%?

Celu-alaltu argumentu adusu contra acestui §, este éra-si totu acelu vechiu, adeca: „practic'a legale" de mai nainte. D. G. Kemény inse uita, ca ceea ce dici numesce „faptica" si „legala", n'a fostu decatu o flagranta violare de lege. Amu avutu dejá ocasiunea se provediu acesta assertiune, atunci candu mi-redicasemu vocea pentru prim'a ora in acesta cestiune; amu aretatu ca procedur'a guberniului transilvaneanu in actiunea electorale a fostu bazata pre ordine illegale si ca ministeriului de atunci, sanctionandu prin aderinti'a sa acea procedura, de-asemenea a comisu calcare de lege. Si d. baronu Kemény nu are alte argumente, decatu aceste acte de illegalitate si citandu pre lungu mai multe pasagie din ordinele guberniului si-a ministeriului, dice, ca acei ce combatu acele ordine suspicionédia séu calumniédia ministeriulu. Acést'a e pré frumosu din partea d-lui baronu si eu lu-assigurediu, ca din partea-mi inca conservu acelu-a-si respectu ministeriului, cá si d-sa, si dicu, ca acei-a cari suspicionédia ori calumniedia ministeriulu, séu pre ori si cine, aceia — dicu fatu forte réu, deoarece suspicionarea si calumni'a suntu armele misielici. — Eu déra neci nu suspicionedlu, neci nu calumniedlu, atunci, candu vinu si sustienu din nou, ceea ce amu sustienutu prin antai'a mea vorbire in ast'a materia.

Nu trebuiá suspicionatu séu calumniatu ministeriulu, pentru ca prin concursulu séu a sanctionatu procederea ilegala a guberniului, — ci trebuiá de-a dreptulu datu in judecata. Nu trebuiá dér', cá d. baronu se se provoce la „practic'a legale", atunci candu acea nu esiste, ci tocmai contrariulu ei. D. baronu vorbesce apoi despre proportiunea ce s'aru produce in numerulu alegatoriloru in cerculu Simboriului si 'ntrunu altu cercu invecinatu, cari pre d-sa lu interesedia forte de aprope; eu inse credu, ca acestu-a n'ar fi destulu argumentu, pentru ca acesta Camera se creedie legi basate pre interese personale séu familiare.

Mai este inca unu forte evidentu contrastu in vorbirea d-lui baronu. Anume, pre candu d-sa pre de o parte vorbesce, despre estensiunea prea mare a dreptului electorale, pre de alta parte totu d-sa arета, ca d. e. in scaunulu Ariesiului, unde conformu legii de mai nainte abié erau 38 censualisti facia cu 2500 „nemesi" alegatori, in puterea legii actuale numerulu censualistiloru abié s'ar urcá pana la vre-o 72, — differintia aprope egale cu ce'a de mai nainte. Dér' deca acesta crescere in numerulu alegatoriloru este o diferintia atatu de neinsemnata, urmédia óre de-aci, cá se-i despotamu de dreptulu electoralu si pre cei 38 censualisti? Contrastulu credu ca e destulu de evidentu in assertiunile d-lui baronu. De altminlrelea d. baronu a sentitu — se vede — de-ajunsu slabiciunea argumenteloru d-sale si de-aceea s'a vediutu necessitatu a apellá la egoismulu séu pote simpati'a d-loru deputati, conjurandu-i in interesulu patriei, cá se nu votedie o astufeliu de lege, care inmultiesce n-rulu alegatoriloru cu 2%.

Luandu cuventulu, se mira de-atat'a opositiune ce se face neinsemnatei liberalitati, prin care s'a introdusu acele d'abié 2% in acestu §, pre candu modificarea camerei magnatiloru involva o reducere de 8%. — Rogu dara si eu la rendulu meu pre d-nii deputati, cá in interesulu bine intielesu alu patriei, se nu considere numai interesele unei'a séu altei'a nationalitati si se nu pronuncie o decisiune egoistica, deorace politic'a egoismului e multu mai daunosa pentru-o natiune, decatu pentru individi. Bagati de sema, ca dupa ce ati votatu odata in acesta cestiune, aveti detori'a de onore a ve mantiene votulu. Rogu dér' pre on. Camera se respinga atatu modificarea Camerei magnatiloru, catu si opiniunea separata a minoritatii.

SOCIETATEA ACADEMICA ROMANA.

Siedinti'a din 26 Augustu, 1874 *).

Presiedinte: Dr. A. Fétu.

Membrii presinti: d-nii Laurianu, Massimu, Ionescu, Odobescu, Urechia, Caragiani, Sionu, Baritiu, Hodosiu, Romanu, Aurelianu.

Se da lectura processului verbale din siedinti'a precedinte, si se adopta.

Se comunica adress'a comembrului Societatii d. Al. Romanu, prin care donéza pentru bibliotec'a Societatii dóue carti vechi: a) colonna traiana, de Pietro Santi Bartoli—b) The History of the Growth and Decay of the Ottoman Empire, de principele Dem. Cantemiru. — Se primesce cu vive multiamiri.

D. Baritiu cere a se pune la ordinea dilei alegerea comisiunii de revisiune a dictionarului.

D. Massimu observa, ca é de mai mare urgintia bugetulu; ca conceputulu acestei lucrari e

*) Vedi nr. 77 alu „Gaz. Transilv."

mai terminatu de delegatiune, care este gat'a a-lu supune la deliberatiune.

D. Hodosiu observa la rondulu seu, ca bugetulu canta se trécа mai antaiu prin filier'a comisiunii bugetarie, si ca se unesce a se da preferintia numirii comissiunii.

D. Odobescu cere consimtimentulu Societatii de a se opri cate-va minute spre a ascultá urmatoriulu reportu alu comissiunii pentru revisiunea bibliotecei:

Domniloru colegi!

Suptsemnatii, insarcinati a revisui starea bibliotecei Societatii, amu constatatu, ca in decorsulu anului 1873—74 bibliotec'a Societatii, care pana la finele sesiunii se compunea de..... s'a adausu cu 445 bucati. Din acestea o parte provine din donatiune, precum s'a aretatu in reportulu d-lui secretariu generale, si adeca 112 bucati pentru care Societatea are a multiami;

D-lui membru M. Cogalnicénu pentru 75 bucati;

D-lui membru Doctoru A. Fétu pentru 1 bucata;

D-lui membru Al. Odobescu pentru 11 bucati;

D-lui membru corespondinte Dr. Obedenaru pentru 2 bucati;

D-lui Dr. Chabudianu pentru 2 bucati;

D-lui Socecu pentru 3 bucati;

Onor. Ministru alu cultelor pentru 1 bucata;

Pré S. S. Episcopulu Melchisedek pentru 2 bucati;

Onor. Direct. telegrafo-postale pentru 1 bucata;

Onor. Oficiu cent. de statistica pentru 7 bucati;

D-lui membru onorariu W. Froehner pentru 8 bucati;

D-lui membru Vinc. Babesiu pentru 1 bucata;

D-lui membru coresp. Gabr. Popu pentru 1 bucata;

D-lui membru Dr. Brândza

si redactiuniloru diarelorn: „Monitorulu," „Presa," „Romanulu," „Trompetta Carpatiloru," „Telegrafulu," „Poporulu," „le Journal de Bucarest," „Albina" si „Transilvania."

Pe langa acestea se adauga 18 portrete vechi de domnii Romani, daruite de d-lu membru D. Sturdza; unu volumu datu de d. membru Laurianu; trei volume date de d. membru Odobescu si 1 vol. datu de d. P. Branu, cari tóte acestea s'au adusu la biblioteca in cursulu sesiunii de estimpu.

Cartile cumparate in cursulu acestui anu din fondulu de 4000 lei n., alocati in bugetu „pentru cumparare si legare de carti," se urca la numerulu de 333 bucati (volumeni si fasciculi), relative atatu la filologia, catu si la scintiele istorice si la scintiele naturali. Parte din aceste carti au fostu platite cu sum'a de 2030 lei 40 bani din bugetulu anului trecutu catra librarii Gerold din Vien'a si Socecu din Bucuresci, si celelalte 120 bucati, sosindu dupa inchiderea socoteleloru, remanu a se plati din bugetulu anului viitoriu catra librarulu Socecu cu sum'a de lei $1311^{1}/_{100}$ impreuna si cu alte opere, cari suntu comandate si n'au sositu inca.

Din sum'a bugetara a anului trecutu s'au legatu cate-va pucine volumeni, platindu-se legatur'a cu sum'a de lei 88 b. 50; o alta mica suma de lei 16 b. 50 remane din bugetulu anului viitoriu. Totu-deodata propunemu ca tóte volumenile complete, cate se afla in bibliotec'a nóstra, si cari suntu destulu de numerósa, se se lege fara intardiare. Astufelu numai ele voru poté fi puse in usu fara periculu pentru conservarea loru.

In privinti'a specieloru de carti ce s'au cumparatu anulu trecutu n'avemu altu cev'a de catu a dori, cá si in anii urmatori se se faca acisitiuni analoge, intrebuintiandu-se totu-déun'a fara crutiare sumele bugetare spre inavutirea bibliotecei. Credemu totusi, ca de-o parte ar' trebui se se aiba in vedere, la acisitiunile de carti ce face bibliotec'a, cá se ne procuramu mai alesu publicatiuni mari, importanti si rare, de acelea cari nu suntu accesibili particuliloru cu midiulóce restrinse, ér' pe de alta parte se cautamu a ne tiné catu se póte de multu in curintele sciintiei prin abonamente la publicatiuni periodice, cari tratéza speciale despre materi'a de filologia, de istoria si de sciintie fisice.

Cartile bibliotecei au fostu pentru prim'a óra trecute intr'unu catalogu alfabetícu, in care titulu si indicatiunile accesorie suntu curatu specificate. Ar' trebui pe langa acest'a se se adauge unu altu catalogu, in care cartile se fia dispuse dupa materiu, si de-o cam data credemu ca s'ar' poté adoptá o clasificatiune in reportu cu divisiunea Societatii in sectiuni, remanendu cá suptimpartirile se se inmultésca atanci, candu biblioteca se va inmulti in punctulu de a le reclamá. Pentru momentu, propunemu cá se se imparta catalogulu in modulu urmatoriu:

SECTIUNEA I.

Filologia si istoria.

1. Gramatica si tractate de limbistica.
2. Dictionare.
3. Literatura:

A. Carti romane (a Carti basericesci. (b Autori moderni.
B. Autori elini.
C. „ latini.
D. Limbe neolatine.
E. „ germanice si slavice.
F. „ orientali.

SECTIUNEA II.

Istoria.

1. Istoria si geografia.
2. Archeologia.

SECTIUNEA III.

Sciintie fisice si naturali.

1. Sciintie fisice si naturali.
2. Agricultura.
3. Matematice.

Intr'o a IV sectiune sub rubric'a" s'ar' asiedia provisoriu periodice, politice, calendare, legi, brosiure si altele.

Inmultirea bibliotecei reclamandu mobile spre a le continé, ne credemu datori a semnalá acésta trebuintia, cá se se aiba in vedere la facerea bugetului.

(Semnati) Odobescu, I. Caragiani, Ales. Romanu.

D. Ionescu, aretandu necesitatea ce are Societatea de carti vechi romanesci, indispensabili a se aduná chiaru in interessele lucrariloru lesicografice, propune cá se se prevédia fonduri in bugetulu Societatii.

D. Odobescu observa, ca acést'a s'a si prevediutu in reportulu comissiunii, si ca n'avemu de catu a face unu anunciu catra cei ce posedu asemenea carti vechi spre a óferi pretiurile loru. D-s'a mai propune cá catalogulu lucratu dupa materia se se publice cá anexe la anale.

Atatu acésta propunere, catu si conclusiunile reportului comissiunii se aproba in unanimitate.

La ordinea discusiunii alegerea comissiunii de revisuire. D. Odobescu face urmatórea propunere:

1. Comissiunea de revisiune se fia compusa de cinci membrii, din cari celu pucinu trei siediatori in capitala.

2. Societatea va retribuí pe membrii comisiunii cu cate 40 lei fia-care pentru o cóla de materialu revisuita; ea va inlesní si midiulóce de caletoria membriloru neresiedenti in capitala. Acestor'a li se voru da spese de caletoria in proportiune cu departarea locuintiei loru (maximum 400 lei pentru venire si intórcere o-data) pentru trei caletorie celu multu in curse de 10 luni, si atunci numai candu voru stá celu pucinu 21 dile in Bucuresci la fiacare caletoria. — Pentru siedintiele ebdomadarie ale comissiunii, membrii ei voru primí o diurna de 20 lei pe di, si 10 lei pe dilele cate voru fi in capitala, fara a se tiené siedintie ebdomadarie. — Comissiunea este obligata pentru acésta suma se aduca la sesiunea anului viitoriu dóue-dieci cóle din dictionariu revisuite."

D-nii Laurianu si Massimu au votatu contra.

Timpulu fiindu inaintatu, se redica siedinti'a la $3^{3}/_{4}$ óre, anunciandu-se cea viitória pentru a dóu'a di.

Presiedinte, Dr. A. Fétu.

Secretariu ad hoc, G. Sionu.

Noutati diverse.

„Fundatiunea jubilara a lui Ioanu si Susan'a Popoviciu."

Unu actu memorabilu si demnu de tóta laud'a avemu se inregistramu chiaru de aci din midiuloculu romaniloru brasioveni. Asta-di in 6/18 Noemvrie d-lu comerciante de aici Ioanu T. Popoviciu si stimat'a sa socia Susan'a nascuta Efimie Popoviciu -si serbeza jubileulu de 25 ani de prefericita casatoria. Intru eternisarea memoriei acestei dile si spre a aduce sacrificiu de multiamita inaintea proniei divine pentru darurile si binecuventarea ce a reversatu asupr'a vietiei loru conjugale, d-lu si d-n'a Popoviciu, acesti onorabili si demni parinti ai unei familie de 12 copii in viétia, au infiintiatu o fundatiune de 2000 franci in auru. Acésta fundatiune ce pórta numele „Fundatiunea jubilara a lui Ioanu si Susan'a Popoviciu" este data in administratiunea comitetului basericei romane gr. or. din cetatea Brasiovului, si este destinata pentru ajutorarea familieloru scapatate si serace ale comerciantiloru si meseriasiloru romani din Brasiovu de o parte, ér' de alta parte pentru ajutorarea meseriesiloru romani intru promoverea industriei romane in Brasiovu.

Actulu acestoru parinti de familia este unulu dintre cele mai nobile si mai frumóse, si in sperantia, ca elu va afiá imitatori nu numai alci, ci si intr'alte parti ale Romaniei, dicemu se traiésca Ioanu si Susan'a Popoviciu, cari prin acésta fapta au sciutu se-si radice unulu din cele mai maretie monumente facia de posteritate. —

— In Mercurea se alesera la confluxulu Universitatii sassesci dep. Elia Macellariu si Ioane Hania.

Din strainetate publica „Romanulu":

D. Carol Bonaparte, consiliaru generale in Corsic'a, urcandu-se pe fotoliulu de presiedinte ce-i-au incredintiatu colegii sei, a pronunciatu unu discursu mai cu totulu politicu, ceea ce, dupa testulu strictu alu legii, este opritu.

Partea cea mai esentiala politica din acésta cuventare a fostu aceea in care s'a esprimatu astfeliu:

„Orasiulu Napoleoniloru a crediutu, ca representantele sau in acésta adunaru trebuie se fia espresiunea cea mai sincera si cea mai leale a sentimenteloru si speranteloru, cari traiescu in tóte animele adeveratu ajaccene."

Regin'a Olandei a datu o visita principelui Jerome Napoleon in castelulu acestui'a dela Prangins.

Se asicura, ca respunsulu ducelui Decazes la not'a Portiei, in privinti'a conventiuniloru comerciale ce voiescu unele din poterile Nordului a inchiaiá cu Romani'a si Serbi'a, va fi indentícu cu respunsulu cabinetului englesu.

Ex-maresialele Bazaine s'a imbarcatu la Sut-

thampton pe vasulu Neva pentru Brasili'a, dupa ce-a trecutu pe la Lisabon'a.

Diarile din Londr'a publica urmatóri'a telegrama:

Montevideo (capital'a Republicei Uraguay) 5 Novembre.

„Unu uraganu violinte, isbucnindu aci, a adusu stricatiuni mai multoru vase din portu.

„Comunicatiunile cu Buenos-Ayres suntu intrerupte. Guvernulu a datu ordine se oprésca tóte vapórele cari transpórta arme si nutrimente pentru insurginti. Se crede, ca nici o incaierare nu s'a intemplatu inca.“

Nu de multu se latise faim'a, cumca la curtea imperatorelui toturoru Russiloru s'ar' fi descoperitu o conjuratiune formidabila. Nice nu apucá a se desminti bine acea faima si acum se anuncia de nou, cumca conjuratiunea ar' esiste si scopulu, la care ar' vrea se ajunga, este vietí'a marelui tiaru, pre care voiescu a-lu tramite la parintii conscrisi. Acésta conjuratiune se dice a fi respandita preste intréga Russi'a si s'ar' compune mai cu seama din ómeni tineri, intre cari si fii de demnitari inalti. Prin o revolutiune sociale conjuratiunea ar' voi se schimbe actualea stare a lucrurilor, se restitue independintí'a Russiei mici, ér' din cesalalta parte a Russiei de astadi se formeze o republica.

— Diariulu „Vocea“ din St. Petersburg anuntia, ca unu incendiu teribile a devastatu cetatea Cronstadt. Foculu se crede c'a isbucnitu dela o lampa cu petroleu, care s'a sfaramatu. Ajutatu de unu ventu, care sufl'a cu potere, s'a intinsu indata mai antaiu asupr'a unoru case invecinate si apoi pana in centrulu orasiului, distrugundu vr'o 197 case si cate-va edificii publice, intre cari si vechi'a mare baserica St. Vladimiru. Incendiulu a tinutu dóue dile si caldur'a produsa in locurile unde devastá erá atatu de intinsa, in catu pompierii nu se potea apropia si clopotele dela dis'a baserica au fostu topite. Dupa nesce sciri date de „Gazetta Barsei,“ pagubele suntu calculate la vr'o 4 millióne ruble, dintre cari 2 suntu asicurate. „Rom.“

— Contele d'Arnim fù de nou arestatu, pentru ca impartesise unele acte din cele retienute; inse carcerea i se schimbá in vighiare politiane in palatulu seu.

— Opiniunea lui Aristipu despre insuratore. — Unu tenoru, dorindu se se 'nsóre, cere consiliu lui Aristipu asupra caracterului femeii ce trebue se aléga.

— Scutesce-me, te rogu de ati respunde, dise Aristipu. Déca femeea este frumósa, eti sclavulu ei; déca este urita n'o vei iubesci; seraca, te va ruina; bogata, te va tiné sub calcaiulu seu; spirituala, isi va bate joca de D-tea; prósta, te va face ridiculu; buna, iti va fi urita cu ea; rea, te va face se suferi tóte turmentelei nefrnului!

— Numerulu profesoriloru si studentiloru dela Universitatile Germaniei. Cele 20 de Univertati a Germaniei poseda 1731 profesori, fie ordinari, fie extraordinari, fia privati docentes, si 17,083 studenti. Universitatea din Berlinu este in capu cu 187 profesori si 2,980 studenti; dupa acea vinu: cea din Lipsca, cu 140 profesori si 2,800 studenti; Halle, cu 95 profesori si 1,055 studenti; Breslau, cu 107 profesori si 1,036 studenti; Munich, 114 profesori si 1,031 studenti; Tubingen, 84 profesori si 921 studenti; Würzburg 58 profesori si 901 studenti; Heidelberg, 104 profesori si 884 studenti; Bonn, 98 profesori si 858 studenti; Strasburg, 81 profesori si 667 studenti; Koenigaberg, 76 profesori si 603 studenti; Greifswald, 58 profesori si 540 studenti; Iena, 69 profesori si 493 studenti; Munster, 27 profesori si 451 studenti; Erlangen, 51 profesori si 442 studenti; Marburgu, 62 profesori si 440 studenti; Giesgen, 58 profesori si 342 studenti; Friburgu, 52 profesori si 297 studenti; Kiel, 62 profesori si 210 studenti; in fine Rostock, 38 profesori si 132 elevi. Nu intielegemu de ce s'a omisu importanta Universitate din Goetingen.

„V. C.“

— Éta cate-va capitale din bugetulu imperiului germanu pe esercitiulu anului 1873:

Chialtuielele. — Officiulu cancellariei si consiliului federale 2.642,407 taleri; Diet'a 71,447; Officiulu affaceriloru straine 1.595,386; Armat'a 94.556,616; Marin'a 4.696,687; Curtea de comptari 108,052; Curtea suprema de comerciu 92,444; Pensiuni in urm'a resbelului 8.636,090; Officiulu dramuriloru de feru 19,714; Chialtuieli extraordinare 19.083,189; Chialtuieli fara credite votate 5,194; Totalulu chialtuieliloru 130.607,231 taleri.

Veniturile. — Vamile si taxele de communicatiune 22.630,140 taleri; Timbrulu creantieloru 1.915,243; Postele si transportulu de diare 3.455,935; Telegrafele 469,524; Drumulu de feru alu imperiului 731,468; Venituri diferite 193,654; Indemnitatea de resbelu dela Franci'a 10.522253; Economiele din 1872 in cifr'a de 1.836,429; Drumulu de feru dela Saint-Gothard 133,683; Produsulu monetariu aurului 216,531; Contingintele contribuirii fia-carui statu federalu 24,647,867; Produsulu fondului pentru invalidi 8.636,090; Totalulu veniturilor 143.143,353 taleri.

Asiá dér' pe anulu 1873 remane unu escedinte de 12.536,122 taleri.

— Prin unu reportu alu consulelui americanu din Parisu, se constata, ca dela 30 Septembre 1873, pana la 30 Septembre anulu curinte, cifr'a valorii obiecteloru esportate din Parisu pentru Statele-Unite se urca la 36.703,877 dolari, adeca peste 183½ millióne franci, séu o sporire in plus aprópe de 4½ millióne franci de cum a fostu in anulu trecutu.

Ramurele de industria si de comerciu, cari au contribuitu mai multu la formarea cifrei de 183½ millióne fr., suntu: nasturi si pasmanteria 1.455,567 dolari *); articole de fantasia 1.444,180 dolari; pene si flori artificiale 1.432,447 dolari; peleraria 1.127,119 dolari; bijuteria 942,447 dol.; peleria 3.619,822 dol.; merinos, bimbazine etc. 1.427,531 dol.; diferite 3.975,998 dolari; obiecte de moda nóua 10.679,755 dolari; metesaria 1.028,160 dol.; postavaria 1.802,109 dolari.

Se esplica inse, ca sum'a de 183½ millióne franci séu 36.703,877 dolari nu este de catu diumetate din comerciulu reale ce face capital'a Franciei cu Statele-Unite, ca-ci, pe langa chialtuielele personale, trebule a se socotí si insemnatele cumparatori facute de numerosi americani, cari visitéza Parisulu.

A esitu la lumina in Bucuresci:

Cursu completu de **comptabilitate** in partida dupla pentru usulu scóleloru, comerciantiloru si in generalu alu persónelorua atasiate pe langa sectiuni de comptabilitate de Teodoru Stefanescu. Unu volumu mare in octavu, pretiulu 10 lei nuoi.

Mai nou. Inaugurarea statuei lui **Mihaiu Eroulu** pe placea accademiei se va celebra la **8** Noem. c. v. in diu'a S. Mihaiu, cu ceremonii demne, pompa analóga cu glori'a si marirea fapteloru eroului romanu. Primariulu Capitalei va tiené, dupa „Pressa“ oratiunea de inaugurare la care va respunde Domnitoriulu — successore alu Eroului glorificatu. — Nu va fi dintre romani, cine se nu serbeze impreuna acea di. Eterna ei fia gloria si numele neuitatu in fapte!!! —

Una depesia din Berlinu 10 Noemvre adresata din Viena la diariulu „Die Post“ descopere, ca C. Andrássy cu tóta nota min. turcescu de externe din 3 Novemvre a. c. care nu vre a recunosce dreptulu Romaniei la directa tractare cu poterile in cause comerciali, postale, totusi a supusu protocolulu conventiunii vamale cu Romani'a si Serbi'a cercetarii ministrului de comerciu, care ar' fi si sositu la Bucuresci si preste vro luna va fi fapta complinita.

Tóta diurnalistica europena, acum tocma si cea officiósa pledéza pentru acestu dreptu alu Romaniei, chiaru si organulu republicanu din New-York, ica

*) Dolarulu americanu are aprópe 5 franci.

in aperare acestu dreptu, gratia luptatoriloru nepregetatori. Sic itur ad Astra! — „Impetus ex dignitate rei cujusque concipitur, perinde remissus acriorve, prout illa digna est peti“, dice strabunulu Seneca, Epist LXXXIX si cei chiamati a implini acésta in capulu popóreloru, déca o facu, suntu adeverati romani din romani, cari cu numele le au ereditu si faptele, cari se voru decanta de posteritate. —

Carlistii fura batuti aspru la Irun, unde cetatea fù occupata de trupele guberniului lui Serano sub generalulu Loma, facundule multa stricare, prinderi, perderi si fugariri, chiaru si telegr. carliste adeveresco acésta aspra bataia, cari retrasi intre munti mai fura batuti si la Hendaye, unde se apera acum cu cerbicia in munti.

Tocmai primimu scirea electrica dela Sibiiu, cumca astadi se tiene consiliulu ministerialu in causa aprobarii alesului metropolitu si inca sub presidiulu Maiest. Sale.

„ALBINA“

Institutu de creditu si economii

in Sibiiu

Domnii possessori ai certificateloru de actiuni ale institutului nostru cu N-rii 285, 361, 362, 363, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 574, 649, 650, 681, 682, 683, 684, 685, 700, 706, 715, 724, 794, 820, 821, 826, 1020, 1021, 1040, 1041, 1048, 1072, 1074, 1078, 1111, 1112, 1115, 1116, 1117, 1118, 1119, 1120, 1149, 1150, 1151, 1168, 1187, 1195, 1314, 1318, 1332, 1352, 1359, 1364, 1449, 1450, 1485, 1486, 1487, 1488, 1489, 1490, — 1491, 1492, 1493, 1494, 1901, 1902, 1903, 1904, 1905, 1906, 1907, 1908, 1909, 1910, 1911, 1912, 1913, 1914, 1915, 1916, 1917, 1918, 1919, 1920, 1960, 1961, 1972, 1973, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2191, 2196, 2213, 2215, 2214, 2318, 2355, 2350, 2467, 2468, 2470, 2605, 2625, 2628, 2630, 2741, 2748, 2796, 2797, 2798, 2799, 2800, 2801, 2802, 2843, 2844, 2845, 2846, 2847, 2848, 2849, 2850, 2851, 2852, 2853, 2854, 2855, 2856, 2857, 2858, 2859, 2860, 2861, 2862, 2863, 2864, 2865, 2866, 2867, 2863, 2869, 2870, 2871, 2872, 2873, 2874, 2875, 1876, 2877, 2883, 2884, 2901, 2924, 2935, 2936, 2942, 2943, 2944, 2945, 2946, 2953, suntu rogati a respunde la cass'a institutului nostru ratele restante dupa actiunile Dloru in consunetu cu publicatiunea din 1 Iuni 1872 Nr. 337 celu multu pana in **6** septemani dela publicarea din urma a acestei provocari pentru evitarea urmariloru prevediute in § 11 din statute, respective a anularii certificateloru amintite.

Sibiiu, 12 Novembre 1874. 2—3

Directiunea Institutului de creditu si economii

„ALBINA“.

Cursurile

la bursa in 17 Nov. 1874 stá asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 27½	cr. v. a
Napoleoni	—	—	8 . 90	„ „
Augsburg	—	—	104 . 60	„ „
Londonu	—	—	110 . 40	„ „
Imprumutulu nationalu		—	74 . 50	„ „
Obligatiile metalice vechi de 5%			70 . 05	„ „
Obligatiunile rurale ungare			77 . 75	„ „
„ „ temesiane			77 . 25	„ „
„ „ transilvane			74 . 75	„ „
„ „ croato-slav.			79 . 50	„ „
Actiunile bancei	—	—	988 . —	„ „
„ creditului	—	—	236 . 25	„ „

Redactoru respundietoriu

IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparulu lui

IOANE GÖTT si fiiu HENRICU.